

จิกนา (*Barringtonia acutangula* Gaetn.)

ชื่ออื่น ตอง (เหนือ) จิกนา (ใต้) กระโดนน้ำ กระโดนทุ่ง (หนองคาย)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูง 8-10 เมตร ทรงต้นแผ่กว้าง เปลือกสีน้ำตาลเข้มหยาบและหนา

ใบ ใบ เดี่ยว รูปไข่กลับ รูปหอกกลับหรือรูปรี กว้าง 3-8 ซม. ยาว 6-16 ซม. ด้านใต้ใบสีอ่อน ปลายใบทู่ มน เว้าเล็กน้อย ขอบใบหยักเล็กๆ ถี่ๆ ปลายใบแหลมหรือมน โคนใบแหลม

ดอก ออกเป็น ช่อดอกห้อยระย้าที่ปลายกิ่ง มีกลิ่นหอม ห้อยยาวประมาณ 30 ซม. ก้านดอกยาว 3-7 มม. กลีบรองกลีบดอกโคนเชื่อมติดกันเป็นท่อสั้นๆ ปลายแยกเป็น 4 กลีบ มีสีชมพู มีเกสรตัวผู้จำนวนมาก ก้านเกสรยาวสีแดงสด

ผล รูปสี่เหลี่ยมกว้าง 1-3 ซม. ยาว 2-6 ซม. ปลายตัด

เมล็ด เมล็ด รูปไข่ ผิวเป็นร่องมีเพียงเมล็ดเดียวในหนึ่งผล

การขยายพันธุ์ เมล็ด

ฤดูกาลเก็บส่วนขยายพันธุ์ ฤดูร้อน

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเจริญเติบโต พบมากตามริมฝั่งแม่น้ำ คลอง บึง ป่าเบญจพรรณและป่าโปร่งทั่วไป

การใช้ประโยชน์

ทางอาหาร ยอดอ่อน รับประทานเป็นผักสดแก้มกับตำคั่วแดง ลาบ และนำมายำกับปลาหนึ่ง

ทางยา ใบ แก้ท้องเสีย แก้บิดมูกเลือด ปวดธาตุ แก้อุจจาระพิการ

ผล แก้หืด ไอ แก้วหวัด

เปลือกต้น สมานแผล แก้ไข้ป่า แก้พิษแมลงกัดต่อย แก้เลือดออกตามไรฟัน

ราก ระบายท้อง ทำให้อาเจียน แก้วหวัด ขับเสมหะ

ฤดูกาลที่ใช้ประโยชน์ ฤดูร้อน

ที่มาของข้อมูล

กัญญา ดิวิเศษ และคนอื่นๆ. 2542. ผักพื้นบ้านภาคเหนือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

